

רשות מרעה 2018-2019

אורית גינזבורג
מנהלת תחום שטחים פתוחים
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

כנס ענף הבקר לבשר, בית הלל, מרץ 2019

רשות מרעה - הסבר

- בישראל כ 1.6 מיליון דונם שטחים פתוחים המשמשים לרעה בחוזים של רמ"י.
- רשות המרעה הינו שיתוף פעולה בין מספר משרדי ממשלה וגופים מנהלי קרקע שמטרתו **לשמור על השטחים הפתוחים כעתודות הקרקע של המדינה באמצעות ממשק רעיית בעלי החיים**. שיתוף פעולה זה הוגדר באמנה שנוסחה בשנת 1977.
- שותפים עיקריים: רמ"י, משרד החקלאות וקק"ל.
- תחומי אחריות כוללים מתן חוות דעת להקצאות שטחי מרעה, על קידום הסדרת מרעה וקידום שיתופי פעולה ופתרונות לבעיות בשטחי המרעה.
- תכנון והפעלת תקציב בשיתוף הקק"ל, המסייע לפעולות להסדרת השטחים הפתוחים כשטחי מרעה ומניעת הזיקה לשטח על ידי הקמת תשתיות מרעה בשטחים המושכרים, לשימוש המגדל המחזיק בחוזה ההרשאה.
- התשתיות הזמניות כוללות: גדרות, קווי מים, מנעי בקר, שערים, מכלאות זמניות, שקתות, מעברי אדם ומעברי אופניים וכן פעולות להשבחת המרעה.

מעבר מטיילים

צינור מים

מנע בקר

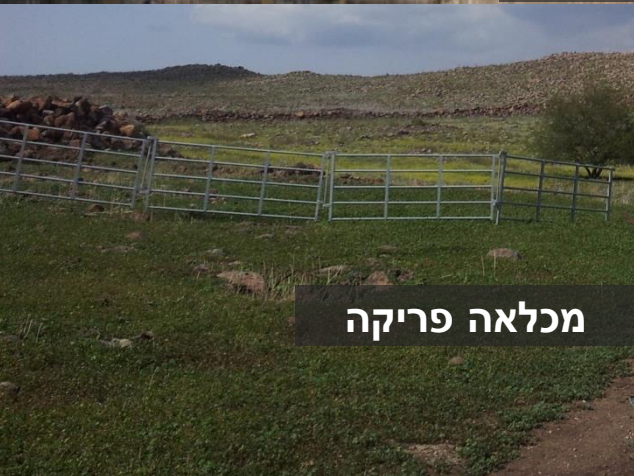

גידור

שוקת

עלות השקעה ממוצעת
כ- 263 ש"ח לדונם

מכלאה פריקה

המתקנים מוצבים בשטח בתיאום כלל הגורמים הרלבנטיים, לטובת יעילות ברעיה וממשק רצוי. ובהתאמה לפטור מהיתר לעבודה לצרכי מרעה (2001)

תקציב רשות המרעה: היקפי ביצוע ממוצע שנתי

- התקציב בשנים האחרון עמד על כ- 8 מלש"ח, כ 60% ממנו מבוצע במחוז גליל גולן
- תכניות 2016+2017 נמצאות בביצוע, בהיקף של כ 11 מלש"ח
- עיקר הביצוע הוא גדרות מרעה היקפיות למנוע יציאת בעלי חיים בין שטחים ולכבישים.
- גידור באמצעות קבלני ביצוע נערך בהיקף של כ 160-200 ק"מ, בעלות של כ 5 מלש"ח.

- **תשתיות נוספות:**
- שקתות: 50-100 יחידות
- מנעים: 50-100 יחידות
- מעברי מטיילים: 200-300 יחידות
- מעברי אופניים: 40-50 יחידות
- צינורות מים: כ 40 ק"מ
- שערים: 30-50 יחידות

נתונים כלליים ענף גידול בעלי חיים במרעה

היקף שטח בהרשאה* (דונם)	מספר ראשים	מספר מגדלים	2017-2018
1,366,417	53,518	299	בקר
236,743	36,613	168	צאן כללי
42,028	7,711	44	עיזים
13,946	1,703	16	מעורב (כבשים+עיזים)
180,769	27,199	108	כבשים
1,603,160	90,131	467	סך הכל

*נכללו רק שטחי מרעה המצויים בחוזי הרשאה של רמ"י לתקופה של עד 3 שנים

פרוייקט מיפוי כושר נשיאה בשטחי מרעה

- הפרוייקט מבוצע במימון הקרן לשטחים פתוחים ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר
- בשיתוף צוות היגוי רחב של אנשי מקצוע מהתחום: מתכנני מרעה (עבר ובפועל), חוקרי מרעה, שה"מ, נציגי מגדלים, קק"ל, רט"ג, רמ"י ועוד.
- תכנית המיפוי נכתבה ונערכה ע"י ד"ר דניאל מדר, מחברת SP Interface ובשיתוף ובסיוע של חוקרי מכון וולקני וכל צוות ההיגוי.
- **ממטרות הפרוייקט:**
 - פיתוח שיטה כמותית מרחבית שתסייע לרשות המרעה במשרד החקלאות לקבוע את כושר הנשיאה של שטחי המרעה במדינת ישראל.
- **תוצר עיקרי:**
 - יצירת מפה דינמית של כושר נשיאה בשטחי מרעה המבוססת על מודל חישוב המסתמך על נתוני שטח עם נתוני לווין

כמה בע"ח ניתן להחזיק ליחידת שטח, ליחידת זמן			
סביבה	רווחת בע"ח	כלכלה	משאב (המרעה)
תוך שמירה על המערכת האקולוגית בתא השטח	תוך הגנה מתאימה ושמירה על בריאות בע"ח	עבור הזנה מקסימלית מהמרעה תוך חסכון בהגשת מזון	תוך שמירה על משאב המרעה לאורך שנים

הגדרת כושר נשיאה משאב:

מספר בעלי החיים (בקר, כבשים, עיזים) המקסימלי, אשר שטח נתון יכול לשאת מבלי לפגוע ביצרנות ארוכת הטווח של הצומח האכיל, במשך שנת גידול במרעה (ללא הזנה נוספת).

מה מודדים?

יצרנות ראשונית (צומח)

- הרכב צומח
- צפיפות צומח
- גובה
- מפנה ושיפוע
- טמפרטורה
- פיזור משקעים
- קרקע

- גודל השטח
- סוג וכמות בע"ח
- משך הרעייה בשטח הנתון
- קבועי הזנה

איך מודדים?

משתנה	נמדד בפועל	נתוני עזר	ביצוע
יצרנות ראשונית עשבונית	בחישה מרחוק וע"י סקר צומח בפיילוט	נתוני מחקרים	ארצי בחישה מרחוק במשקי פיילוט ע"י סקר
יצרנות ראשונית מעוצה	פיענוח תצ"א+שכבות קיימות	נתוני מחקרים	ארצי בחישה מרחוק במשקי פיילוט ע"י סקר
הרכב צומח	מינים לא אכילים, ע"י סקר צומח בפיילוט		במשקי פיילוט ע"י סקר
צפיפות צומח	אחוז כיסוי עי פיענוח תצ"א+סקר	נתוני מחקרים	במשקי הפיילוט
שיפוע (זמינות)		נתוני מחקרים	ארצי
כמות וסוג בע"ח	יומן רעיה	נתוני רשות המרעה	במשקי הפיילוט
משך הרעייה	יומן רעיה	קבוע זמן רעיה	ארצי ובמשקי הפיילוט

חישוב כושר הנשיאה כמשאב יעשה בגישת Feed-balance, מודל סטטי שלוקח בחשבון את כמות הייצור ואת דרישת ההזנה של פרט.

$$\text{כושר נשיאה (ראש\דונם)} = \frac{\text{יצרנות ראשונית (ק"ג\דונם)}}{\text{כמות מזון לראש (ק"ג\ראש)}}$$

ערך בסיסי זה יוגבל על ידי 3 עקרונות מלווים והם:

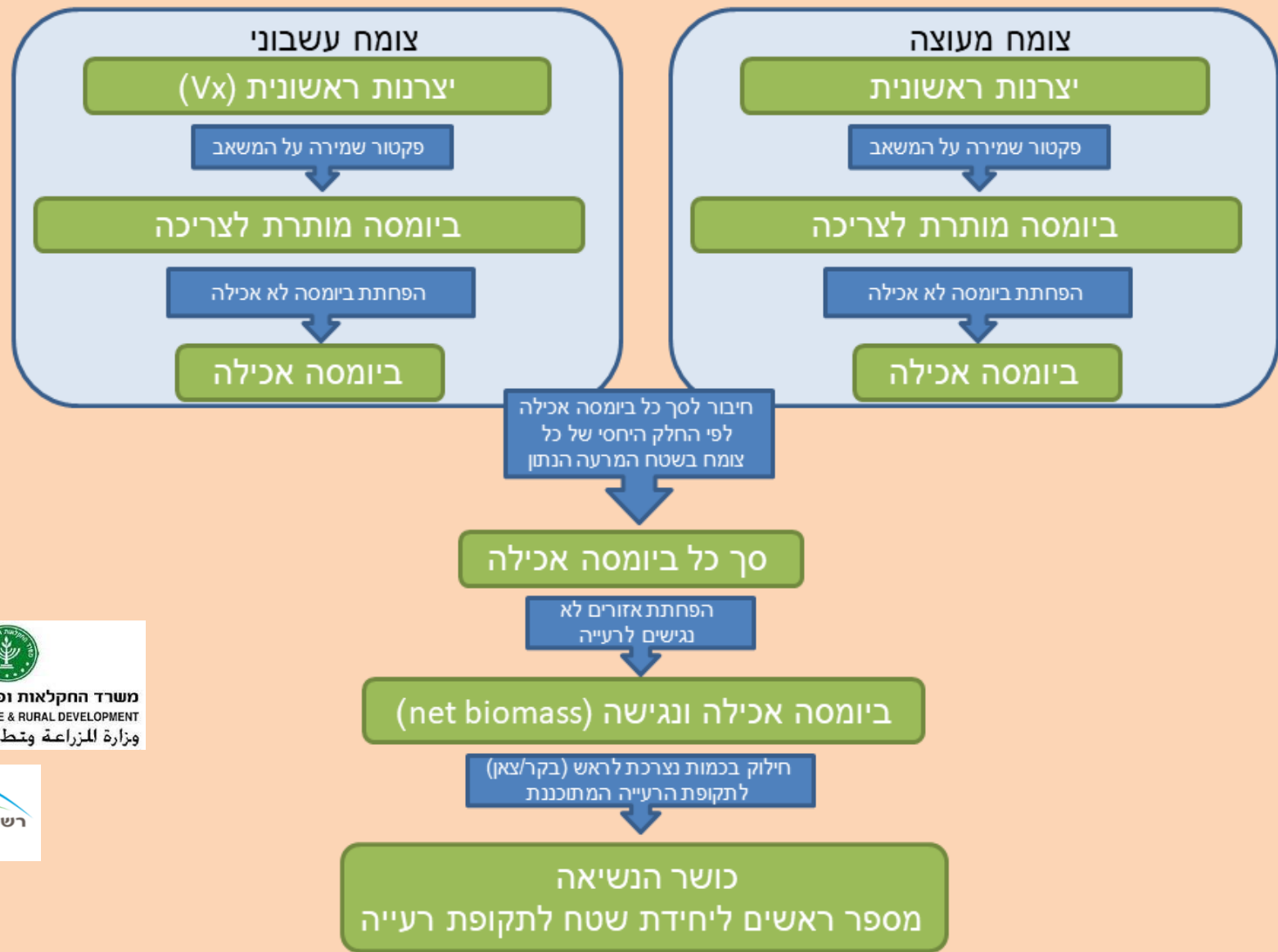
שמירה על המשאב

מידת האכילות של הצומח

נגישות למזון הטבעי בשטח.

כושר הנשיאה **מוגבל בפועל** עי הצורך בשמירה על המשאב לאורך זמן, ועל ידי היבטים של שונות טבעית כמו שוני בטופוגרפיה ובמידת האכילות של הצומח ולכן על המשוואה הבסיסית יבוטאו מגבלות אלו ע"י חישוב של היצרנות הראשונית האכילה והזמינה בפועל

חישוב כושר נשיאה משאב בגישת מאזן המזון (Feed balance)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
MINISTRY OF AGRICULTURE & RURAL DEVELOPMENT
وزارة الزراعة وتطویر القرية

סיכום מענקי השקעה תכנית התייעלות עדרי הבקר 2016-2018

נוהל השקעות לשנת 2019 טרם פורסם. לפרטים נוספים בנוגע לנוהל ולהגשות יש לפנות למתכנן האזורי במחוז משרד החקלאות הרלבנטי, לגבי סעיפי ההשקעה ניתן להתייעץ עם מדריכות הבקר בשה"מ

סך כל השקעות שאושרו (אלש"ח)	סך כל מענקים שאושרו (אלש"ח)	מספר בקשות שאושרו	מענקים ששולמו (אלש"ח)	שיעור המענק	
5,530	2,097	65	1,242	40%	סך כל
3,320	1,268	38			גליל גולן
87	35	3			מרכז
260	77	2			שפלה
142	56	4			נגב
1,721	661	18			עמקים

במערכת עוד כ 20 בקשות, באומדן מענקים של כ- 300 אלש"ח

שם סעיף	מענקים שאושרו (אלש"ח)	מס' בקשות/יחידות
עגלה מערבית	972	20
מצלמות אבטחה	82	15
מע' ניטור ומעקב (קולר+אנטנה)	100	5
רחפן		נוסף ב 2018
רחפן עם מצלמה טרמית		נוסף רק השנה

מקור הנתונים: אסתי גזית, מנהלת ההשקעות משרד החקלאות ופיתוח הכפר

תודה שנשארתי!

לפרטים נוספים:

ד"ר אורית גינזבורג

מנהלת תחום מרעה ושטחים פתוחים

אגף גורמי ייצור

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

oritg@moag.gov.il

0504276513

